საქართველოს სოც.-ფედერალისტთა სარევოლიუციო გაზეთი

ფრ. თუთაბერ კომუნისტების ორგანო

სოციალისტ-ფედერალისტი

ოთხშაბათი ივნისი 1

1921

რედაქციის მისამართი:
დამფუძნებელი კრების ქ. № 6
ტელეფონი 12—29

F-295 N 6344

ეროვნული ბიბლიოთეკა
ფასი 100 მანეთი

ნინო ალიქსანდრეს ასული მაჭავარიანისა ამით აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობებს, რომ ოთხშაბათს, ივნისის 1-ს, საღამოს 6 საათზე იქნება გადახდილი აწ განსვენებული მის მეუღლის

დავით საგას ძე მაჭავარიანის

სასაფლაოზე, ვერის წმინდა ნიკოლოზის ეკლესიის გალავანში, ორმოცი დღის პანაშვიდი. 1070

კონსტანტინე და ისტატე საგას ძენი მაჭავარიანები ამით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობებს, რომ ოთხშაბათს ივნისის 1-ს, საღამოს 6 საათზედ იქნება გადახდილი, აწ განსვენებული მათი ძმის

დავით საგას ძე მაჭავარიანის

სასაფლაოზე ვერის წმინდა ნიკოლოზის ეკლესიის გალავანში, ორმოცი დღის პანაშვიდი. 1070

გულდათუთქულნი დედა ელისაბედ, ძმა ალიკა, მეუღლე ეკატერინე და ქეთევან თითმერიძეები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივ ავადმყოფობის შემდეგ 28 ამა თვის გარდაიცვალა მათთვის საყვარელი და დაუვიწყარი პირველის შვილი, უკანასკნელთ და და მული

ნინო გრიგოლის ასული ივანიძისა.

პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 7 საათზე, გამოსვენება მოხდება ივნისის 1, საკუთარ ბინიდან კახეთის ქუჩა № 10, დილის 10 ნახ. საათზე წმინდა მარინეს ეკლესიაში. დაკრძალვა პეტრეწმინდის სასაფლაოზე 1074

ორშაბათს, მაისის 30, ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა რკინის გზის უმაღლეს დაწესებულების ინსპექტორი

ნიკოლოზ მაქსიმეს ძე ფუფუნავა.

ბანაც აუწყებენ ნათესავთ, მეგობრებს და ნაცნობთ განსვენებულის მეუღლე ანა ტერეზას ასული შვილებით—თინათინი და ნათელათი, მამა მაქსიმე, ძმები—გიორგი ანტონი და იასონი ცოლშვილით, დები—ლასინან ლონტისა და ტერეზია კაჭაღლიძისა ქმარშვილით, სიმამრი ტარასი და სიდედრი სოფიო რცხილაძენი შვილებითა და რძლით. პანაშვიდი გადახდილ იქნება რკინის გზის საავადმყოფოს სამლოცველოში (ანდრეევის ბაღი) დღეს, ივნისის 1, საღამოს 6 საათზე დაკრძალვის დღე ცა ადგილი ცალკე გამოცხადდება. 1071

ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წიგნთ-საცავი

ამით უკანასკნელად მიჰმართავს თხოვნით

ყველას ვისაც კი წაღებული აქვს წიგნთ-საცავიდან წიგნები—როგორც ტფილისში მყოფთ ისე ტფილისიდან წასულთ—

პროფესორებს, ასისტენტებს, სტუდენტებს და სხვებს

დაუბრუნონ წიგნთ-საცავს წაღებული წიგნები მიმდინარე წლის ივნისის 5-მდე. წიგნთ-საცავი დიაა ყოველ დღე, გარდა კვირა უქმე დღეებისა, დილის 9 საათიდან ნაშუადღევის 2 საათამდე. 32

ფუერცლები

31.

ჩვენი მიმართულება.

მთელი ჩვენი პოლიტიკური მუშაობა ერთს მთავარს დებულებაზე აგებული—რუსეთის რევოლიუციის გაგებაზე კერძოდ, საერთო რევოლიუციისადმი დამოკიდებულებაზე—საზოგადოდ.

რას ნიშნავს ეს დებულება, ჩვენი მიმართულება?

მენშევიკების ბატონობის ხანი წლის განმავლობაში ჩვენში ფები მოიკიდა იმ აზრმა თითქოს რევოლიუციი დამთავრდა, რეფორმისტული მოღვაწეობის ხანა დადგა და კონსტიტუციურ გარანტიების პრინციპები უნდა გვიხელოთ ბრძოლის საფუძვლად.

თანამედროვე მომენტს ასეთი გაგება არსებითად ბურჟუაზიული გაგებაა, იგი ლიკვიდაციაა რევოლიუციური შემოქმედებისა და გამეფებაა ყოველად უსუსური ლიბერალიზმის თანამედროვე მომენტი არც საქართველოთი იწყვრება, არც რუსეთით, დღევანდელი მომენტი მსოფლიოს ეკონომიური კრიზისის მასშტაბით არის გადაშლილი. ეს არის ჩვენი შეხედულების ლეიტმოტივი.

მაგრამ არც ერთხელ მთავარი ხაზი რუსეთის მეზობლებისა არ დაშორებია რევოლიუციის ხაზს.

ეს იმას ნიშნავს, რომ თანამედროვე კრიზისი და თანამედროვე რევოლიუციაა ფსეთით არ ამოიწურება, მხოლოდ რუსეთი ვერ გადასჭრის მომენტის მთელ რიგ ძირითად საკითხებს, რუსეთი რევოლიუციის გამარჯვებისათვის ხაზი გადადგა იძლევა დიდ მასალას, დიდ საშუალებას, დიდ დახმარებას—ეხიცა აჩქარებს ობიექტიურად თანამედროვე კრიზისის დამთავრებას.

ჩვენთვის რუსეთის რევოლიუციაა რევოლიუციის ოაზისია, მთელი რევოლიუციის მასშტაბი რუსეთზე ფართო როგორადაც თანამედროვე კრიზისი, მარტო რუსული კრიზისი კი არ არის, არამედ მსოფლიოს კრიზისი. რუსეთის რევოლიუციით რევოლიუციის საკითხის გადაჭრა ამიტომაა შეუძლებელი, რომ თანამედროვე მომენტი რუსული მომენტი არ არის, რუსეთის ფარგლის და რუსეთის მიდამოსი.

ასე სდგას საკითხი, ეს იმას ნიშნავს, რომ ჩვენი შეხედულება რევოლიუციაზე არ ამოიწურება რუსეთით და მთელი ჩვენი დამოკიდებულება რუსეთისადმი არის დამოკიდებულება რევოლიუციისადმი.

როგორ უნდა ავხსნიათ თანამედროვე კრიზისი? არსებული კრიზისიც ისე მწვავდება, როგორც რევოლიუციის ცხოვრებაც. ჩვენში პოლიტიკურ ქანაობას სედგენ რუსეთის რევოლიუციის ფრონტზე და ვერ ამჩნევენ, რომ კრიზისის მეორე მხარეზე კაპიტალისტური ევროპა გაციცლებით მეტს ქანაობს გამარჯვების მისაღწევად, მაგრამ კრიზისის ნიადაგზე რევოლიუციის და კაპიტალიზმის ქანაობა უეჭველად ევროპის რევოლიუციით დამთავრდება, ვინაიდან ევროპის კაპიტალიზმის რესესიისათვის საერთო მასალა ევროპას აღარ მოეპოება.

მე-XIX საუკუნეში ევროპის კაპიტალიზმს განაგებდა ინგლისი, როგორც ერთ დროს ჰოლანდია, პორტუგალია ან საბერძნეთი და რომი განაგებდა მსოფლიოს. ესე-ბედს ეკონომიურ ძალთა ახალი წესებით დალაგებამ, ახალმა გზებმა და ახალმა წყაროებმა დასცეს მიზანტია, რომი, პორტუგალია და ჰოლანდია. დღეს ანალოგიური ბედი მოელის ინგლისს, რომელსაც ისევე ახალი საკვები ერები და წყაროები ალალატობენ მის პირველობას. რომის დამარცხება აქტი კი არ იყო, არამედ პროცესი, ინგლისის დამარცხებაც არ შეიძლება აქტი იყოს, ინგლისის დამარცხება პროცესია და ამ პროცესში ვიმყოფებით ამ ჟამად.

ევროპიულ კაპიტალიზმის ბატონობას სცვლის ოკეანეს გალმა მხარეთა ბატონობა. ევროპიულ კრიზისის გამოსავალი მხოლოდ ევროპის რევოლიუციაშია, მთელი ევროპა-აზიის, როგორც დიდი ტერიტორიის, ერთეულის გაერთიანებაშია, რაც მხოლოდ რევოლიუციითა შესაძლო და არა კაპიტალისტური კონკურენციით თანამედროვე გიგანტებთან.

ამ გვარად, ევროპის არსებული კრიზისი უეჭველად უნდა დამთავრდეს. რევოლიუციაც და ჩვენი მიმართულებაც, როგორც რუსეთის რევოლიუციის მიმართულებაც არის ევროპიულ რევოლიუციის მიმართულება, ორიენტაცია ევროპიულ სოციალიზმისა, ორიენტაცია ჩვენი შეკავშირებისა ევროპის რევოლიუციონურ სოციალისტებთან.

რასაკვირველია, შეუძლებელია ერთი წუთითაც წარმოვიდგინოთ, რომ ეს პროცესი ასე მარტივად გადმოშლილ წერილში ასევე დალაგებით და მარტივად მოხდება რეალურს ცხოვრებაში. არა, მოსალოდნელია მრავალი შემთხვევა, დიდი ამბები, გრანდიოზული მოვლენანი. მაგრამ შეუდეგი ამ დიდი შეცდომა შემოჯახებისა ობიექტიურად ერთია—ევროპიული კაპიტალიზმის დაცემა.

ევროპა ან კოლონიად უნდა გადაიქცეს ან სოციალიზმის სამეფოდ, მაგრამ რაკი ევროპის ცივილიზაციის მოქცევა ბარბაროსულ წყობილების ფარგალში შეუძლებელია—ამიტომ ევროპის ხალხების გამოსავალი — სოციალისტური წყობილებაა, სოციალისტური რევოლიუციაა.

ეს დებულებაა ჩვენი მიმართულების უმთავრესი ადგილი. მარტო რუსეთის რევოლიუციაა ვერ რევოლიუციის გადასჭრის, ვერც რეაქციის გამეფებს ევროპაში. რუსეთის რევოლიუციის კატასტროფა მხოლოდ მტკივნეულ ეტაპების იქმნება, თანამედროვე პროცესის გახანგრძლივებაა, სწორედ ისე, როგორც ვერ ტრიის რეაქციამ რევოლიუციის საკითხი სრულიად ვერ გადასჭრა, ვერც რუსეთში, ვერც ევროპაში.

ამიტომ რუსეთის რევოლიუციის ბედით ჩვენი რევოლიუციური მიმართულება ვერ ამოიწურება. მთელის ჩვენის შეგნებით ჩვენ ვსდგევართ რუსეთის რევოლიუციის გამარჯვების ნიადაგზე, ეს ნიშნავს არსებითად არსებულ პროცესის დაჩქარებას, თანამედროვე კრიზისის დამთავრებას ევროპაში და ჩვენს კონტინენტზე სოციალისტურ წყობილებას დამყარებას.

თეოდო ლორთქიფანიძე.

პოლ ტიკური ფენომენები

III. საქართველო რუსეთის დამოკიდებულებისათვის.

ის ინტელიგენტური ბელოკი, რომელიც დამყარებულიყო კომუნისტური რუსეთის ლაშქრის საქართველოში შემოსვლის პირველ დღეებიდან ქართულ სინამდვილეში, დღეს ისე თუ ისე გარდავიქმნა ჩვენთვალის.

მოსულთა და დამხვდურთა შორის ერთგვარი აზრთა გაცვლა გამოცვლა მოხდა, ამ გზით ერთი ნაბიჯი გადადგა გონების ენით ლაპარაკისაკენ. აღსანიშნავი, რომ ჩვენ არ გვსმენია მოპირდაპირ რეგიმისგან სერიოზული და მოფიქრებული პასუხი.

მე მგონია ისეთნი კომუნისტებს შორის, ვინც სერიოზულად ფიქრობენ და დარწმუნებული არიან, რომ არ შეიძლება ამ ჯარის ჩხარუნით ენგების არგუმენტების წინააღმდეგ ლაპარაკი, ისინი დუმილით გვიპასუხებენ.

ეს მათი ლირსებაა, ერთი იმიტომ რომ ვისაც დუმილი შეუძლია ასეთ შემთხვევაში, მას სერიოზული დაფიქრების უნარიც არ დაკარგვია. მეორეს მხრით საგულისხმოა ამ კატეგორიის კომუნისტების ტოლერანტი. ეს ადამიანის იდეოლოგიის სიჯანსაღის მომასწავებელია, როცა იგი კრიტიკას არ გაურბის, როცა მას კრიტიკის არ ეშინია.

ხოლო ის ნაწილი კომუნიზმის იდეოლოგიისა საქართველოში, რომელიც მწარე სიტყვებით და ცოუთმენელი ლანძღვით შეეგება ჩვენს კრიტიკას, ალბად ვერ ითვალისწინებს გულწრფელი კრიტიკის მნიშვნელობასა და საფასურს.

ჩვენ ჩვენი კრიტიკისათვის კომუნისტური რეჟიმის მტრად გამოცხადეს, ჩვენს მოპირდაპირეებს ეგონოთ, რომ კრიტიკა უკეთესის ნდომისა და წადილის ისარია.

მე ვერ ვიტყვი ცხოვრებაში რომელი ერთი ეკეთებს უფრო დიდ საქმეს, ის რომელიც ქმნის და მოქმედობს, თუ ვინც პასიურად შესცქერის და აკრიტიკებს, მაგრამ ის კი ვიცი, რომ ვინც ქმნის და მოქმედობს და ობიექტიური მეთვალყურის განსჯას ერთხელაც ანგარიშს არ გაუწევს, იგი ყოველთვის ბოლოს გაიგებს თავის შეცდომებს, ბოლოს მოინანიებს.

კულტურულ ქვეყნებში ეს სრულიად ბუნებრივია, როცა მთავრობის ან ამა თუ იმ მართველი პარტიის მოქმედებას ჯანსაღ კრიტიკას დაუპირდაპირებენ. კულტურულ და ტირანულ სახელმწიფოში ასეთი კრიტიკა მომაკვდინებელ ცოდვად ითვლება, ასეთ ქვეყნებში ხშირად თავის წაგება მოუხდება პოლიტიკური რეჟიმის დამფუძნებელს.

საქართველოში ხაზოგადოებრივი შეგნება დღეს ასეთ დონეზე სდგას, რომ ჩვენში ამ ჟამად ყოველმა გონიერმაც იცის, რომ ერთი და ასი ადამიანის ცხოვრება არაფრად მოსაგონია, იქ სადაც მთელი ერის არსებობა სასწორზეა დადებული. ამიტომაც რათა არ უნდა დაგვჯდომოდა ჩვენთვის საპირო იყო ინტელიგენტური ბლოკადის გარდვევა.

რადგანაც ჩვენ ვფიქრობდით, რომ გამორწყული ბრალობა ნაკლებად სახიფათოა, ამიტომაც იმ თავიდან პირდაპირი თქმა ვარჩიეთ მიკიბულ-მოკიბულ პოლიტიკას.

ან როგორ [illegible]ეიძლება აწი საქართველოს სახელით მიკიბულ-მოკიბულად ლაპარაკი. ეს დანაშაული იქნებოდა ქართველი ერის წინაშე.

სამ წელიწად[illegible] საქართველოს არსებობისა, ეს ქართველობისათვის ისეთ დიდ მანძილს წარმოადგენს, რომ ჩვენი აკნ მოძრაობა აწი ყოველად მოუხერხებელია.

ჩვენი მოთმინება თითქმა ისე დაიცალა კონფერენციებზე თათბირით და ტრივიალური ეროვნული საკითხების რკვევით, რომ ამ მიმართულებით ვინც რაიმეს იტყვის, იგი მხოლოდ ათასჯერ თქმულს გაიმეორებს.

ჩვენ ამ ჟამად კომუნისტურ რუსეთთან გვაქვს საქმე და ნუ თუ თვით რუსის კომუნისტები უბერებულად არ იგრძნობენ თავს, რომ ჩვენ მათთან ისეთივე ვაჭრობა გავმართოთ კულტურულ, ტერიტორიალურ და სხვა ჯურის „ავტონომიებზე“, რომელზედაც ასე ცინიკურად გვევაჭრებდნენ მილიუკოვები და კერენსკეები.

დღეს ყოველ ქართველისთვის ურყევი დებულებაა, რომ ჩვენ შეგვიძლია მხოლოდ დამოუკიდებელი საქართველოს სახელით ლაპარაკი და ამ ლაპარაკის ტონი და კილო სავსებით გამორკვეული უნდა იქნეს ორივე მხარისათვის.

არც 1801 წლის ამბების გამეორება შეუძლია დღეს ვინმეს, რადგანაც დღევანდელ საქართველოს მეხვილით დაპყრობა შესაძლებელია, ხოლო ქართველი ერის ჩაშუმება და პოლიტიკურად დამონება კი, ყოველად მოუხერხებელი.

შესაძლებელია ერთი მეტყველი ბაგის ძალით დადუმება, ერთი პარტიის ან ჯგუფის იზოლაცია, მაგრამ დღეს ყოველ ქართველს ნიუხედავად იმისა, ეხერხება თუ არა მას წერა და ლაპარაკი, ერთი ზრახვა უდევს გულში, ეს არის საქართველოს დამოუკიდებლობის ფაქტიურად შენარჩუნება.

თუ ვინმეს აინტერესებს, რომელიმე ქართული ეროვნული პარტიის ჩაჩუმება, ამისთვის დაინტერესებულმა უფრო მეტი უნდა გაიკითხოს და მისცეს ... მოოკიდებელ საქართველოს, ვიდრე მას ჰქონდა, სხვა გზით ყოველივე ცდა ამაო დარჩება.

ჩვენი თაობის უწმინდესი სისხლი და ენერგია საქართველოს პოლიტიკური თავისუფლების მოპოვებაში და მისთვის ბრძოლაში დაიხარჯა. ტყუილია კი ... სჯერა ასე გულუბრყვილოდ ქართველ ხალხს, რომ რამოდენიმე საუკუნის წინ მამულისათვის დაღვრილი სისხლი ... ალაც აჩნია სიკ ლოდებსაც საქართველოში და ამ სისხლის წაშლა და დავიწყება მართლაც შეუძლებელია.

როგორის რელიგიური ალტაცებით ჩაერია საქართველოს ახალგაზდობა 1905 წლის რუსეთის რევოლიუციაში, იმ იმედით, რომ ... რუსეთის დემოკრატია ჩვენი ბუნებრივი მოკავშირე იქნებოდა, ჩვენი შელახული ეროვნული პირადუნების რესტავრაციის საქმეში, ჩვენი დაკარგული სახელმწიფოებრივი ცხოვრების ხელმეორედ მოპოვებაში!

ვის არ სჯერდა ამ ათიოდე წლის წინად საქართველოში, რომ მემარცხენე რუ ... ერთთან ჩვენ თარჯიმანი არ დაგვჭირდებოდა. თუ გუშინდელი რესპუბლიკა საქართველოსი ეგზომ მოუმზადებლად ჩაება უკანასკნელ ომში, ამის ერთი მთავარ მიზეზთაგანი იყო ტრადიციული რწმენა, მემარცხენე რუსეთისადმი.

უნდა აღინიშნოს რომ უკანასკნელი რუსეთ-საქართველოს ომი განუსაზღვრელი ტრადიზმითაა აღსავსე. საქართველოს და რუსეთის დემოკრატიებისაგან შემდგარი ჯარები სამკვდრო სასიცოცხლოდ ეკვეთნენ ერთი მეორეს და რამდენი ქართველი იარაღით ხელში შეეგება ალბად ამ ომის დროს თავის რუს ამხანაგს, რომელთანაც წლების განმავლობაში აუტანია ავტოკრატიული რუსეთის ციხეებისა და კატორღების მძიმე რეჟიმი და ბორკილები. ჩაიხედეთ ერთ წამში ისეთ ქართველების გულში, რომელთაც თავიანთი სიჭაბუკის საუკეთესო წლები რუსის კატორღებში და ციმბირში დაეღამებიათ, იმ ნათელი ბრის მოლოდინში, რომ ახალი და დიდი სინათლე მოეფინება ბოლოს როგორც რუსეთის სტეპებს, ისე საქართველოს მაღალ მიდამოებს.

განა ქართველი ახალთაობის ეროვნული ნიღილიზმი უახლოეს წარსულში, რუსეთის დემოკრატიის გულუბრყვილო და გულწრფელ იდეალიზაციით არ აიხსნება? ჩვენს ინტელიგენციას გულწრფელად სჯერდა, რომ როგორც კი რუსეთის სატრაპები დაემხობოდნენ საქართველოს თავისუფლების საკითხი თავისთავად გადაწყდებოდა. ამ იმედით იკვებებდა ქართველი ახალგაზდობა რუსეთის რევოლიუციების ავანგარდში პირველ ადგილებს. ამ იმედითა და სასოებით იდგრებოდა ქართველი ახალგაზდობის სისხლი პეტროგრადის და მოსკოვის ბარიკადებზე. დღეს ჩვენ სწორედ ამ მემარცხენე რუსეთთან გვიხდება ლაპარაკი და ეს გარემოება გვაკვალებს, რომ ჩვენი თქმის ტონი გულწრფელი იყოს და გარკვეული. საქართველო რუსეთის დაშლაკად ჭულებაში უცილოდ უნდა მოიძებნოს ერთადერთი modus a vivendi მე არ შეუდგები იმის მტკიცებას, რომ კეთილგანწყობილი რუსეთის მეზობლობა ჩვენთვის უფრო სასურველია ვიდრე მტრულად განწყობილის.

მე მგონია ქართველი ერის კეთილ განწყობილებისაც არ უნდა ჰქონოს ხელი დაღმა რუსეთმა, მით უმეტეს მემარცხენე რუსეთმა, ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ იმ ქართველების პატიოსანდებად, რომელთაც სისხლი და ხელოვნება არ დაუზოგავთ რუსეთის ავტოკრატიის დასამხობლად ატეხილ ბრძოლებში.

(დასასრული იქნება)

კ. გამსახურდია

მუშათა ფერილეები

მუშაგი და პოლიპერაცია

არ ვიცით რატომ, მაგრამ ისეთი დიდი საკითხი, როგორიც არის საკითხი კოოპერაციისა არა თუ მარტო კერძოდ მუშათა კლასისთვის, არამედ მთელი მშრომელი ხალხის ცხოვრებაში—სრულიად უყურადღებოდ არის დატოვებული. რა თქმა უნდა არის ჩვენს ქვეყანაში კოოპერატიული მოძრაობა, მაგრამ იმდენად მკრთალი და ყრუა მისი არსებობა, რომ იგი უჩინარი ხდება ხალხის თვალში და იდეური ინტერესი მშრომელთა უმრავლესობისათვის „რჩება უდაბნოსა შინა“

აბა გამოიჩინეთ პატარა ცნობისმოყვარეობა, მიდით ჩვენს კოოპერატიულ დაწესებულებებთან, მოითხოვეთ და ალაგიგინეთ სტატისტიკა, თუ თქვენ არ დარწმუნდეთ იმაში, რომ მშრომელი ხალხის დიდი უმეტესობა, განსაკუთრებით მუშათა კლასისა, პასიურობას არ იჩენდეს კოოპერაციის შემოქმედებაში. რა არის ამისი მიზეზი? რა თქმა უნდა, იმისი მტკიცება და თქმა ყოველად შეუძლებელია ვითომ ჩვენში კოოპერაციას თავისი ბელადები არა ჰყავდეს. პარიქით; ჩვენ ვიცყვით, რომ სწორედ ჩვენი ქვეყნის კოოპერაციის მამლავწეებს უნდა ვუმადლოდეთ, რომ ჩვენში მხოლოდ მკრთალად, მაგრამ მაინც არსებობს კოოპერაცია, რომელიც მოკლებულია ყოველგვარ სახელმწიფოებრივ მზრუნველობას და დახმარებას.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში საუკეთესო პირობები არის მომზადებული კოოპერაციის აღორძინებისათვის, განსაკუთრებით მეურნეობის მხრივ—საქართველოს მთავრობამ ძალიან ნაკლები, ან სრულიად არავითარი მზრუნველობა არ გაუწია ჩვენს ნორჩს და ახლად ფეხ აღგმულს კოოპერაციას. და რომ ეს ასეა, ეს სხვათა შორის იქიდანაც სჩანს, რომ ჩვენში სრულიად არა ვრცელდებოდა თეორიული ლიტერატურა არ მოგვეძებნება თვით ენაზეც სერიოზული წიგნები კოოპერაციის შესასწავლად, თუ რ მიეიდებთ მხედველობაში ეურნალ-გაზეთებში თითოორიული გაბნეულ წერილებს და ამდენივე ბროშიურებს. არ იკითხებოდა მუშათა წრეებში ლექციები; ჩვენში კი ბევრი მოიძებნება ისეთი განათლებული მოქალაქე, რომელთაც უმოგზაურნიათ კულტურულ ევროპის სახელმწიფოებში, გაცნობილნი არიან იქაურ ეკონომიურ ცხოვრების პირობებს, იციან ზედმიწევნით კოოპერაციის მოძრაობის ისტორია, გაცნობილნი არიან აგრეთვე ევროპის მუშათა პროფესიონალურ ცხოვრებას და მუშათა ეკონომიურ ცხოვრების პირობებს და სხვა. ვფიქრობთ საკმარისად გაშუქებული იქნებოდა პრინციპი კოოპერაციისა და ნიადაგიც სათანადოთ მომზადებული.

არ იყო ჩვენში ამ ნიადაგზე გაცხოველებული და სისტემატიური მუშაობა და შედეგიც ისეთი დაგვირჩა, რომ დღევანდელი კოოპერაცია ვერა სდგას სათანადოთ თავის სიმაღლეზე.

ამ უკულმართობაში დიდი ცოდვა მიუძღვის მშრომელი ხალხის წინაშე ყოფილ საქართველოს მთავრობას, ვამბობთ მშრომელი ხალხის წინაშე იმიტომ, რომ ძველი მთავრობის რეჟიმის დროს თუ ვისმესთვის საჭირო იყო კოოპერაცია, ეს პირველ ყოველისა გახლდათ იგივე მშრომელები ე. ი. მუშათა კლასი. და სიმართლე მოითხოვს ვსთქვათ, რომ სხვანაირად არც შეიძლებოდა რომ საქმე მოგვარებულიყო, ვინაიდან მთავრობა, რომელიც სახელმწიფოს ეკონომიურად გაძლონიერებას და გამარჯვებას თანაზეიმოვე მაინც სპეკულაციაზე და იგივე კერძო ინიციატივაზე ამყარებდა, ასეთ შემთხვევაში რა თქმა უნდ რომ კოოპერაციული მოძრაობა ჩვენში საპატიო ადგილს ვერ დაიჭერდა და ვერც შესაფერ გამძლეობას ჰპოვებდა მასსა კი მუშათა კლასისა ამ საკითხში არ იყო გამორკვეული.

ჩვენ ბევრჯერ გვქონია საუბარი და შეკითხვები კოოპერაციის შესახებ მუშა ამხანაგებთან, რომელიც გამომდინარეობდა მენშევიკურ მსოფლ მხედველობიდან—ასე გვპასუხობდნენ:

— კაცო, ახლა, ბოლოს და ბოლოს რითი გახსხვავდება დღევანდელი თქვენი სატრფიალო იმედი კოოპერაცია და კერძო ინიციატივა ერთი მეორისაგან; ორივე ფასებში იუდგება საქონელი კერძო ვაჭრებთან, როგორც კოოპერატივში, მაშასადამე კოოპერაცია არც თუ ისეთ დიდ როლს ითამაშებს მუშათა ცხოვრებაში, როგორც ეს თქვენ წარმოგიდგენიათო.

ასეთი პასუხიდან აშკარათა სჩანს თუ რამდენად ზერელე შეხედულება აქვს ჩვენს მუშა ამხანაგებს კოოპერაციაზე და მის მომავალზე. ერთი ხელის ჩაქნევით სწყვეტენ კომუნის პრინციპს, თავისი თავი დაკმაყოფილებული ჰგონია და გიპასუხებს გულგრილად: რა განსხვავება აქვს დღევანდელ საქონლის ფასებს კოოპერატივში და კერძო სავაჭროებში. ასე მსჯელობს და ფიქრობს მუშა და ასეთსავე მდგომარეობაში დარჩება მანამდე, სანამ არ მოამზადებენ მას თეორიულად ისე, რომ იგი დარწმუნდეს კოოპერაციის ღირსებაში. მანამდე რა თქმა უნდა მისთვის გაუგებარი იქნება მიზეზი იმისა თუ რატომ არის დღეს თითქმის ერთი და გვიგეობა კოოპერატივის და კერძო ინიციატივის შორის. ჩვენ დაბეჯითებით ვამბობთ, რომ საჭიროა მუშების თეორიულად მომზადება იმისთვის, რათა იგი დარწმუნდეს იმაში, რომ კოოპერაციის აღორძინებისათვის საჭირო ორი აუცილებელი პირობა:—პირველი ხალხის შეგნება და მეორე—სახელმწიფოს დახმარება. ამის გარეშე კოოპერაციის აღორძინებაზე ლაპარაკი და ფიქრი არ შეიძლება.

მენშევიკების მთავრობის დროს პროფკავშირთა საბჭოს ინიციატივით ვითომდა მოიწყო კიდეც საკოოპერაციო მოკლე ვადიანი კურსები, მაგრამ, როგორც ყოველივის სჩვევიათ მენშევიკებს, მათ ეს გაიმეტეს „თამასუქები“ გაუნაღდებელი დასტოვეს. მათვე განიზრახეს ვითომდა მუშათა ცენტრალური კოოპერატივის დაარსება ტფილისში, მაგრამ როგორც ვიცით ესეც ხრონიკული ამბავად დარჩა მხოლოდ და მეტი არაფერი

ასეთი იყო საქართველოს „სოციალისტური“ მთავრობის ზრუნვა კოოპერაციის საქმეში მშრომელი ხალხის სასარგებლოდ. მაშინ, როდესაც მუშათა კლასის სოციალურ-ეკონომიური პირობები და ინტერესი მოითხოვდა მის განვითარებას და დიდ დახმარებას მთავრობის მხრივ; ჩვენს ქვეყანაში კი დღითი დღე ეცემა სისწრაფით იზრდებოდა და ღრმა ფესვებს იდგამდა სპეკულიაცია, რომელიც ბრწინდა და აფერხებდა სიღ და ნორმალურ წარმოების ადგილ-მიკეცმობას.

ახლა სულ სხვაა, სახელმწიფო, რომელიც კერძო საკუთრების მოსპობისაკენ მიდის და უყველაფერი უნდა გამოიცხადოს საზოგადოების საკუთრებად ცხადია კერძო ინიციატივის ხელებს აღარაფერი დარჩება გასაკეთებელი ჩვენს ქვეყანაში და ხალხის ბრუნვა ეკავება სახელმწიფოს, მის მთავრობას ე. ი. საბჭოებს. და რა კი ეს ასეა, ვფიქრობთ საქართველოს საბჭოთა ხელისუფლება დაუყოვნებლივ შეუდგება ჩვენ ეფორიადებულ ცხოვრების მოწესრიგებას და მისი საზრუნავი პირველყოვლისა უნდა იყოს კოოპერაციის ნიადაგზე მუშათა, როგორც თეორიულად აგრეთვე პრაქტიკულად, ვინაიდან ამას მოითხოვს მუშათა და გლეხთა, როგორც ეკონომიური, აგრეთვე სოციალურ-პოლიტიკური ინტერესი და ბოლოს საკალორბრო და საბოლოო მიზნები კომუნისტურ წყობილების დასამკვიდრებლად.

თორემ ისეთი მდგომარეობა სოციალურ აღმშენებლობის ხანაში, როგორსაც განიცდის დღეს რუსეთი და კერძოდ საქართველო, პირდაპირ მოუნელებელია და თუ არ იქნა ზომები მიღებული მის შესანელებლად მიზანს ვერ მივაღწევთ და განადგურდება ის ცოცხალი ძალა მშრომელებისა, რომელზედაც ემყარება საბჭოები სოციალისტურ წყობილების განხორციელებისათვის.

რადგანაც „მუშათა განთავისუფლება მუშათა საქმეა“, ამიტომ მუშათა ორგანიზაციები პროფკავშირების სახით უნდა ჩაებნენ საკოოპერაციო მუშაობაში და წყლულები მოუშუშონ მუშათა კლასს ისე, როგორც მან ეს შესძლო მუშათა სასაღილოების მოწყობის საქმეში; ეს მისი პირდაპირი მოვალეობაა. ამ საქმეს, ნამდვილ მუშათა საქმეს, სხვა არავინ არ გაკეთებს და ამ შემთხვევაში მთავრობა მთელი თავისი ცოდნით და ენერგიით უნდა დაეხმაროს მუშათა ორგანიზაციებს, როგორც შტაბს მშრომელი ხალხის ჯარისას.

ეს დახმარებაც მუშათა და გლეხთა მთავრობის აუცილებელი და პირდაპირი მოვალეობაა.

ყველაფერი მუშათა კლასს, ყველაფერი მებრძოლ რევოლიუციონერებს—ეი რას მოითხოვს ჩვენგან რევოლიუციის გამარჯვების მთავარი პირობა.

ჩვენ ეს უნდა გავამართლოთ.

მუშა დ. მელია.

ახალი ამბები

— **შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატში** შეუდგენენ იძულებითი სამუშაოს მთავარ სამმართველოს მოწყობას, რომელიც უხელმძღვანელებს და მოაწყობს იძულებითი სამუშაოს ბანაკებს და იძულებითი სამუშაოს ბიუროს დამხმარეთა დაუტგსაღებლივ. ბანაკი და ბიუროები მოუწყობა, როგორც ცენტრში, აგრეთვე ადგილობრივ სამმართო რევკომებთან. ამ ეტამად მუშავდება სათანადო გეგმა დებულების და ინსტრუქციისა.

— **26 მაისს გამოცხადებულ ამნისტიას განმარტავენ.** მაისის 27 იუსტიციის სახალხო კომისარიატის კოლეგიის სხდომაზე დაადგინეს განსაკუთრებულ კომისიის შედენა, რომელშიც შედიან ან იუსტიციის სახალხო კომისრისა და ან მისი მოადგილე წარმომედგენლებათ, საქართველოს „ჩეკასი“, მე-11 არმიის საგანგებო განყოფილებისა, მე 11 არმიის სამხედრო სარევოლიუციო ტრიბუნალისა და იუსტიციის სახალხო კომისარიატის დამსჯელ გამასწორებელ განყოფილების გამგე. 26 მაისს ამნისტიის შესახებ გამოცხადებულ დეკრეტის ცხოვრებაში გასატარებლათ და ყველა ადგილებისათვის ერთგვარ ინსტრუქციის შესამუშავებლათ კომისიის სხდომა დანიშნულია მაისის 30 სა. ინსტრუქციის შემუშავებისთანავე ეცდებიან გამოცხადებულ ამნისტიის განხორციელებას.

— **ლტოლვილი დუხობორები.** ბორჯომში თავი მოიყარა 500-მდე ლტოლვილმა დუხობორმა. ისინი ემზადებიან სამხედრო გზით რუსეთში გასამგზავრებლად; ლტოლვილთ ბიუჯომიდან მცხეთაში ჩამოსასვლელად მიეცემათ რამდენიმე ვაგონი.

— **ქალაქის წარმოებანი.** კომუნალურ მეურნეობის განყოფილებამ საგარეო ვაჭრობის საშუალებით გადაგზავნა ბაქოში 100 მილიონ. მან. სხვა და სხვა ნივთებისა და საგნების შესასყიდად ონკანისა, ტრამვაისა, ცენტრალურ ელექტრონის სადგურისათვის და ქალაქის დასაბარჩენ წარმოებებისათვის.

პარტიაში

რკინიგზელთა კრება. ივნისის 3 დანიშნულია რკინის გზელ სოციალისტ-ფედერალისტთა საზოგადო კრება, განსახილველია საკითხები: მოხ ენება მომენტზე, დელეგატის არჩევა პარტიულ კონფერენციისათვის და მიმდინარე საკითხები. დასწრება სავალდებულოა. დასაწყისი საღ. 5 საათზე.

ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მუშაობა ... ბათომში ... ში ფაბრიკა ... ვაის მუშაობა ... მუშაო დღის შემოღება, ტრამვაის სათბომში მაჯალით უზრუნველყოფა და ადმინისტრაციის ზოგიერთი მოხელე პირთა გაძევება. თუ გაფიცვა მოხდა, მათ შეეფერთდებიან ელექტრონის სადგურისა და ქარხნის მუშებიც.

შეთქმულება.

სტამბოლი. სალონიკის გაზეთების ცნობით, ფილიპოლში აღმოაჩინეს მეფე ბორისის საწინააღმდეგო შეთქმულება. შეთქმულებას სათავეში უდგას ოფიცრობა.

ანგორის ხაგარეო პოლიტიკა.

სტამბოლი. თურქულ გაზეთების ცნობით ანგორის დიდ ეროვნულ ყრილობის დახურულ სხდომაზე ბექირ-სამიბეის მიერ წარმოებულ საგარეო პოლიტიკა სასტიკ კრიტიკის ქარცეცხლში გაატარეს. მისი პოლიტიკა მეტად ზომიერი იყო. ბექირის აზრით ანატოლიის საკითხში აუცილებელ საშიროებას წარმოადგენდა კომპრომისის გზა.

ზემო ხალეზაში.

ბათომი. ლონდონის ცნობებით, 18 მაისს პოლონელმა მეამბოხეებმა უუშბარები დაუშინეს ქალაქ კოველს მიდიოლინზე მიუხედავათ იმისა, რომ ამ ქალაქში დამანაკებულია საფრანგეთის ბატარეა. ბევრ ქალაქებს სიმშილი ეშვრება მიმოსვლის შეწყვეტის გამო. მეამბოხეთ მრავალი იარაღი და სამხედრო მასალა აქვთ.

რედაქტორი თედო დალონგი
გამოსცემს დრ. მთავარი კომიტეტისა.

ძ. ლანჩხუთში.

ეკიმი

ოლღა ხოფფერია

იღებს სპეციალურად ქალთა და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფებს.

ადგილი ჩაჩავას სახლში. 1047

ქუთაისი ეკიმი

აპოლონ ურუშაძე

განაახლა ავადმყოფების მიღება 9—1 ს. და 4—7 ს.

ბებუთოვის ქუჩა 13 ბინა 1. 29

ეკიმი

ნ. ა. არუთინოვი

სპეციალურად ხიფილისა (914 ტ 606 სქესობრივი უძლურები, ვენერიული ხუხუნათა და შედეგები.

ახალი ბებუთოვის ქ. 5, ცეცხლის მქონობელ რაზმის ახლო. ავადმყოფების მიღება 10—2 და 5—7 საათ. 946

დავკარგე ოფიცერთა ეკონომიურ საზოგადოების სასურსათო წიგნაკი № 10597 2 სულზე. გთხოვთ ჩაითვალოს გაუქმებულად. ეოსებ ხოკუნინაშვილი. 1069

დავკარგე პასპორტი 1920 წ. ნოემბრის 5, ... ციის უმფრ. სიდან მოცემ... გახაკიძის სახლზე 5325 ... ბული. რაც უნდა ჩაითვა... ... ბულად. 1068

დავკარგე პირადობის მოწმობა სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან ადებული სამსონ სამანაძე ... ძე ... ბის სახელობაზე, რაც ითვლება გაუქმებულად. 1067

დავკარგე პასპორტი მოცემული ... ლიანინ ქვეტირის თემის საზოგადოებიდან. ჩაითვალოს გაუქმებულათ. ეოსებ ... 1074

უოფ. ბიბლიოგრაფიის დამაარსებელი და გამგე მათემატიკის მასწავლებელი ი. მ ა ჩ ა ი ძ ე

ა მ ზ ა დ ე ბ ს

საზაფხულო განმეორებითი გამოცდებზე:

მათემატიკაში, ფიზიკაში, გერმანულ და რუსულ ენებში. საშუალო სასწავლებელში და სერთო განათლების კურსებზე შესასვლელად. მასწავლებელთა, ...